

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ/CASE STUDY)

**Αναστάσιος Ταμαμίδης
Πάρεδρος ΕΛΣ**

Εισαγωγικά:

- **Οριοθέτηση προσυμβατικού ελέγχου:** 98Σ, άρθρα 324επ. ν. 4700/2020
- **Σκοπός:** Αποφυγή κατάρτισης μη νόμιμων συμβάσεων
- **Έλεγχος δικαστικής φύσεως:** έλεγχος νομιμότητας και όχι σκοπιμότητας
- **Γενικά χαρακτηριστικά:** 1) καθολικότητα, 2) σύντομος χρόνος ολοκλήρωσης, 3) ανάδειξη μόνο ουσιωδών πλημμελειών

ν. 4412/2016 - Η έννοια της προμήθειας

- Η δημόσια σύμβαση προμήθειας έχει ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων.
- Περιλαμβάνονται και οι εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης

Η μεθοδολογία του ελέγχου

Γενικώς, ελέγχονται κατ' ουσίαν δύο στάδια

- Προπαρασκευαστικό στάδιο:

1) ένταξη της προμήθειας σε πρόγραμμα

2) σύνταξη μελέτης

3) Έκδοση διακήρυξης (δημοσιότητα, επί μέρους προβλέψεις κ.λπ.)

- Διαγωνιστικό στάδιο:

1) Πρακτικά επιτροπών διαγωνισμού

2) Εφαρμογή κριτηρίων ανάθεσης

3) Δικαιολογητικά συμμετοχής/κατακύρωσης

4) Προδικαστικές προσφυγές

Προπαρασκευαστικό στάδιο

- **Είναι όντως προμήθεια;**

Οι περιπτώσεις μεικτών συμβάσεων προκαλούν αμφιβολίες για τον προέχοντα χαρακτήρα στη σύμβασης (ΕΛΣ ΣΤ'Κλ. 451/2023, 382/2024, 61/2025)

ΔΕΕ (αποφ. της 18.1.2007, C-220/05, Jean Auroux κ.λπ. κατά Commune de Roanne, σκ. 37-41, της 21.2.2008, C-412/04, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, σκ. 47-52 και της 19.4.1994, C-331/92, Gestion Hotelera Internacional S.A. κατά Comunidad Autonoma de Canarias κ.λπ., σκ. 23-29):

καθοριστικό είναι το κύριο χαρακτηριστικό, που αποτελεί τον κεντρικό άξονα γύρω από τον οποίο διαρθρώνεται όλη η σύμβαση και προσδιορίζεται στο πλαίσιο της αντικειμενικής εξέτασής της με βάση τις ουσιώδεις υποχρεώσεις που υπερिशύουν, σε αντίθεση με αυτές που έχουν απλώς παρεπόμενο ή συμπληρωματικό χαρακτήρα (η οικονομική αξία συνεκτιμάται και δεν αποτελεί το αποκλειστικό κριτήριο).

Προπαρασκευαστικό στάδιο

ΟΛΕΛΣ 1200/2024: εξετάζεται ο προσδιορισμός

- α) των στοιχείων του κάθε ρυθμισμένου συμβατικού τύπου που συμμετέχει στη μεικτή σύμβαση,
- β) του βαθμού «έντασης», με τον οποίο μετέχει στη σύμβαση καθένα από τα στοιχεία αυτά,
- γ) της έκτασης και του βαθμού συμβολής των στοιχείων αυτών στο τεχνικό ή λειτουργικό αποτέλεσμα που επιδιώκει η αναθέτουσα αρχή με την προκήρυξη της σύμβασης,
- δ) του κύριου ή παρεπόμενου χαρακτήρα που καταλαμβάνουν τα στοιχεία κάθε συμβατικού τύπου της μεικτής σύμβασης σε σχέση με το σύνολο των αναλαμβανόμενων συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου,
- ε) των απαιτήσεων καταλληλότητας του υποψήφιου αναδόχου που τίθενται με την οικεία προκήρυξη από την αναθέτουσα αρχή και
- στ) της θέσης εν τέλει που κατέχει η μεικτή σύμβαση εγγύτερα ή μακρύτερα από τον έναν ή τον άλλο συμβατικό τύπο.

Προπαρασκευαστικό στάδιο

- **Η τεκμηρίωση αναγκαιότητας και προϋπολογισμού**

[άρθρο 45 (ή 277) παρ. 3 περ. α' και β' του ν. 4412/2016]

περ. α': πρέπει να προκύπτει σαφώς η νόμιμη ανάγκη που υπάρχει και να αιτιολογείται γιατί αυτή η ανάγκη εξυπηρετείται μέσω της ελεγχόμενης προμήθειας

περ. β': πρέπει να μπορεί να επαληθευτεί ο τρόπος εξαγωγής της τιμής μονάδας κάθε υπό προμήθεια είδους και του συνολικού προϋπολογισμού της προμήθειας

Προπαρασκευαστικό στάδιο

- **Η υποδιαίρεση σε Τμήματα
(άρθρο 59 του ν. 4412/2016)**

Στόχος η διευκόλυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η ενίσχυση του ανταγωνισμού.

Επί μη υποδιαίρεσης απαιτείται ειδική αιτιολόγηση.

Συνήθεις λόγοι μη υποδιαίρεσης: α) η ορθή, αποτελεσματική και προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης από έναν ανάδοχο (ΣΤ'Κλ. 420/2024) και β) ο κίνδυνος να καταστεί η εκτέλεση της σύμβασης δυσχερής από τεχνικής άποψης (ΣΤ'Κλ. 441/2024).

Πάντως, η επιδίωξη της ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δεν υπερισχύει της ικανοποίησης των αναγκών των δημόσιων νομικών προσώπων

Διαγωνιστικό στάδιο

- Έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής/κατακύρωσης, των προσφορών των διαγωνιζομένων, των Πρακτικών αξιολόγησης και κάθε άλλου εγγράφου της αναθέτουσας Αρχής/αναθέτοντος φορέα, τυχόν προδικαστικών προσφυγών κ.λπ.
- Στόχος παραμένει η ανάδειξη **μόνο** των ουσιαστών πλημμελειών
- Τα τελευταία χρόνια λιγότερες πλημμέλειες σ' αυτό το στάδιο, αλλά και υποβολή πολύ περισσότερων μοναδικών προσφορών

Ειδικές κατηγορίες συμβάσεων

- Οι προγραμματικές συμβάσεις

Πρόκειται για συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ δημοσίων φορέων που θέτουν το γενικό πλαίσιο οργάνωσης και άσκησης της δραστηριότητας

Χαρακτηριστικά: συνένωση ανθρώπινων πόρων, τεχνικών μέσων, εγκαταστάσεων, εμπειρίας και τεχνογνωσίας για την παράκαμψη γραφειοκρατίας, ελλείψεων προσωπικού και αλληλεπικαλύψεων αρμοδιοτήτων

Στόχοι: η επίτευξη των δημοσίων σκοπών με αποτελεσματικό, ταχύ και οικονομικότερο τρόπο, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη και βελτίωση της ζωής των κατοίκων

Ειδικές κατηγορίες συμβάσεων

- Οι τροποποιητικές συμβάσεις
Άρθρο 132 (ή 337) παρ. 1 περ. γ'- Προϋποθέσεις: α) απρόβλεπτες για κάθε επιμελή αναθέτουσα Αρχή (ή αναθέτοντα φορέα) περιστάσεις, κατά την εκτέλεση της σύμβασης, β) δεν μεταβάλλεται η συνολική φύση της αρχικής σύμβασης, γ) μη υπέρβαση του 50% του συμβατικού τιμήματος της αρχικής σύμβασης και δ) μη αποφυγή εφαρμογής του ν. 4412/2016
Άρθρο 132 (ή 337) παρ. 1 περ. ε' και παρ. 4 - Προϋποθέσεις ουσιώδους τροποποίησης: α) ικανή να θέσει εν αμφιβόλω την ανάθεση της σύμβασης στον ήδη ανάδοχο, β) αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση και γ) διευρύνεται σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης περιλαμβάνοντας υλικά ή υπηρεσίες που δεν είχαν αρχικώς προβλεφθεί

Ρήτρα αναπροσαρμογής τιμής σε συμβάσεις προμηθειών (άρθρο 7 του ν. 4965/2022)

- Αιτία: Οι δυσμενείς εξελίξεις των τελευταίων ετών (covid-19, πόλεμος στην Ουκρανία, ενεργειακή κρίση κ.λπ.)
- Υποχρεωτική για κάθε σύμβαση προμήθειας, με διάρκεια άνω των δώδεκα μηνών και εκκίνηση της διαδικασίας μετά την 1η.10.2022, όταν οι τιμές μονάδας δεν βασίζονται σε επίσημες τιμές αναφοράς (παρατηρητήριο τιμών).
- Για όσες την 1η.10.2022 ήδη εκτελούνταν δυνατότητα τροποποίησης της αρχικής σύμβασης μόνο για όσες παραδόσεις δεν είχαν εισέτι ολοκληρωθεί.
- Η ρήτρα έχει ως βάση τον ΔΤΚ της κατηγορίας στην οποία υπάγονται τα αγαθά (στοιχεία ΕΛ.ΣΤΑΤ.), για τον μήνα που προηγείται του χρόνου παράδοσης των αγαθών, σε σχέση με τον ίδιο ΔΤΚ του ίδιου μήνα του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η σχετική προσφορά του αναδόχου της αρχικής σύμβασης
- Βιβλίο ΙΙ: Δυνατότητα και όχι υποχρέωση θέσης της ρήτρας (ΕΛΣ Έβδ. Τμ. 1286/2023)

Ειδικές κατηγορίες συμβάσεων

- Οι συμβάσεις leasing

Συνήθως πρόκειται για προμήθεια οχημάτων

Κατά τον έλεγχο της τεκμηρίωσης της αναγκαιότητας της προμήθειας, εξετάζονται όλες οι διαθέσιμες επιλογές [αγορά, απλή χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) με δικαίωμα εξαγοράς, λειτουργική χρονομίσθωση (operational leasing) χωρίς δικαίωμα εξαγοράς]

Κάθε επιλογή έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά και επιφέρει διαφορετικό αποτέλεσμα για την αναθέτουσα Αρχή

Ζητείται από την αναθέτουσα Αρχή χρηματοοικονομική ανάλυση ή συγκριτικός πίνακας για την τεκμηρίωση της πιο συμφέρουσας επιλογής

*Σας ευχαριστώ θερμά
για την προσοχή σας*